

Nemzeti Közzszolgálati Egyetem a Kutatási-fejlesztési Innovációs Stratégia végrehajtásának elvei (KFIS)

Helyzetismertetés

A Nemzeti Közzszolgálati Egyetem (továbbiakban NKE, Egyetem) kutatásfejlesztési és innovációs tevékenységének elsődleges küldetése a közzszolgálat minőségének javítása, valamint folyamatos fejlesztése. Mindezt az Egyetem a művelt tudományos szakterületek keretében létrejövő olyan releváns, empirikus jellegű szervezeti, folyamat, illetve technológiai innovációval foglalkozó projektek által éri el, amelyek teret engednek az önálló, kreatív és kutatói szabadságot ösztönző kutatási tevékenység megvalósítására, valamint a kutatási eredményeknek a közzszolgálatban és az NKE képzéseiben történő hatékony hasznosulására.

Az NKE K+F+I tevékenységének hasznosulása a közigazgatás, a rendészet, a honvédelem és nemzetbiztonság rendszereinek fejlesztésében értelmezendő, amely által az intézmény megkerülhetetlen tudásközponttá és fejlesztőműhellyé válik. Hangsúlyozandó, hogy az egyetemi integráció megvalósulásával, illetve az Egyetem kiemelt helyzetéből adódóan a művelt tudományágak mellett előtérbe kerültek azon új és interdiszciplináris tudományterületek, amelyek területén az NKE potenciális kapacitásokkal rendelkezik, többek között az informatikatudomány, a társadalomtudományok mélyreható tanulmányozása, és amelyek újabb kihívások megoldására, eredmények felmutatására ösztönzik az intézményt.

A KFIS alapvető célja az Egyetem kulcsfontosságú kutatási és innovációs értékeinek, célkitűzéseinek ismertetése, az Egyetem tudományos kutatási tevékenységébe bevont szervezetek, személyek, kutatócsoportok számára átfogó irányvonalak kijelölése, a K+F+I tevékenység súlypontjainak meghatározása, valamint azok keretében a célok eléréséhez és a fejlesztések megvalósításához szükséges erőforrások elosztásának bemutatása.

A KFIS elsőként az átfogó stratégiai célokat taglalja, majd ezt követi az egyes súlypontok részletezése: a tudományos kutatási irányok és fejlesztési célok meghatározása, a tudományos potenciál növelésének elemzése, a tehetséggondozás területén található kihívások, a tudományos eredmények hasznosításának módszertana, valamint a tudományos együttműködések rendszerének ismertetése.

A KFIS-ban megfogalmazott célkitűzések – az Intézményfejlesztési Tervben foglaltakhoz igazodva – 4 éves időtartamra szólnak, annak fényében, hogy az egyes Kutatási akciótervek évente felülvizsgálatra kerülnek.

Az NKE kutatási és innovációs tevékenysége, értékei és célrendszere

Az Egyetem kutatásfejlesztési tevékenysége felöleli az alap-, alkalmazott és fejlesztési kutatások láncolatát. A kutatások az intézmény egyedi helyzetéből, valamint a kutatás tárgyának speciális jellegéből adódóan állami megrendelésre, továbbá az egyetem karai, intézetei, tanszékei által művelt tudományterületek kihívásaira keresik a tudományosan megalapozott válaszokat, megoldási módszereket.

Az Egyetem kutatási értékei és célrendszere a következő szempontokra épül:

- az intézményi integráció által a művelt tudományterületeken az országos tudományos, szellemi központ szerepkörének erősítése;
- a fenntartó tárcák tudományos tevékenységi irányelveihez igazodva az egyetemi tudományos tevékenységek alapelveinek, követelményeinek meghatározása;
- az oktatás és kutatás egymásra épülésének megvalósítása: hadtudományi, a közigazgatás-tudományi és a rendszertudományi, valamint további interdiszciplináris kutatások műhelyként a kutatások gyakorlatorientáltságának szolgálata;
- az oktatói kar tudományos potenciáljának növelése és a hallgatók tudományos tevékenységbe történő bevonása az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat és a Doktorandusz Önkormányzat közreműködésével;
- hazai és külföldi tudományos együttműködés megvalósítása és folyamatos fejlesztése: az Egyetem szakterületein a hazai és nemzetközi szinten is számon tartott, a partnerek számára is hozzáadott értéket előállított intézmény legyen a közszolgálat tudományos fejlesztésében;
- az egyetemi tudományos tevékenység eredményeinek az elmélet és gyakorlat egységének megteremtésével a haza szolgálatába történő állítása;
- az erőforrások hatékony felhasználása, amely biztosítja a célkitűzések és a követelmények közötti összhang megteremtését.

Az Egyetem innovációs stratégiájának célja és meghatározó elemei:

- Kutatásfejlesztés: az egyetemi innovációs tevékenység fejlesztése, erőteljes növelése, olyan innovációs potenciál kialakítása, amely gyorsan és rugalmasan képes válaszolni az adott kihívásokra, ezáltal megvalósul az intézményi versenyképesség megőrzése;
- Oktatásfejlesztés és minőségbiztosítás: az innovációs folyamat során feltárt ismeretek tananyagba történő beépítése és ezzel a képzések korszerűsítése;
- Humán erőforrás-fejlesztés: az innovációs folyamatban résztvevők érdekelttségének és elismertségének megteremtése, ösztönzési rendszerek kidolgozása;
- Pénzügyi terület fejlesztése: egyetemi bevételek növelése, hatékony pályázati tevékenység üzemeltetése, a pályázati források megszerzéséhez szükséges önrész megteremtése, spin-off cég alapítása;
- Együttműködések fejlesztése: gazdasági kapcsolatok erősítése; tudományos és technológiai tudás elterjesztése, az intézmény hazai és nemzetközi beágyazottságának megteremtése és folyamatos növelése.

Kihívások az egyetemi kutatásfejlesztés és innováció területén

Az Egyetem a kutatásfejlesztés és innováció területén felmerülő kihívások kezelésével összefüggő célkitűzéseit öt súlyponti kérdés köré csoportosítja: a tudományos kutatási irányvonalak és a szükséges fejlesztési célok meghatározása, a tudományos potenciál növelésének elemzése, a tehetséggondozás és utánpótlásképzés területe, a tudományos eredmények hasznosításának módszertana, valamint a tudományos együttműködés rendszerének ismertetése.

1. Tudományos kutatási irányvonalak és fejlesztési célok meghatározása

A kutatási irányvonalak kitűzése a stratégia szerves részét képezi, hiszen ez adja a keretét a tudományos tevékenység konkrét, gyakorlatban történő megvalósításának, valamint meghatározza az irányvonalak megvalósulásához szükséges fejlesztési szempontokat.

Az Egyetem tudományos kutatási stratégiája felöleli azokat a fő kutatási területeket és irányokat, amelyekben:

- kapcsolódnak a művelt tudományterületek kutatási irányaihoz;
- az adott témát komplex módon, több oktatási szervezeti egység részvételével kutatnak;
- megtörténik egy-egy szak vagy szakirány tudományos megalapozása;
- biztosíthatók és jelen vannak a doktori képzés és fokozatszerzés folyamatának, a különböző tudományzakok művelésének minőségi elvárásai;
- lehetőség nyílik az együttműködésre, és ezen keresztül közös kutatási projekteknél történő részvételre hazai és nemzetközi felsőoktatási intézményekkel, illetve a gazdasági szféra képviselőivel.

Az Egyetem egyedi helyzetéből és a kutatások módszertanából következően elmondható, hogy az intézménynek egyaránt meg kell felelnie a fenntartó tárcák igényeinek és a versenyképesség megőrzésének, annak figyelembe vételével, hogy a központi egyetemi kutatások megvalósítása mellett, a konkrét kutatási tevékenység kivitelezése a karok, az intézetek és tanszékek berkeiben történik.

Az NKE tudományos kutatási profiljának, témaköreinek meghatározása a következők alapján megy végbe:

- Kutatási adatbázis kiépítése és működtetése: jelenleg folyó kutatási projektek feltérképezése és állapotfelmérése, amely a jövőbeli kutatási profil meghatározása miatt elsődleges. Felelős: Egyetemi Tudományszervező Központ.
- Kutatási témakörök megállapítása: a központ, a karok (ezen belül intézetek és tanszékek), és az önálló szervezeti egységként működő egyetemi intézetek minden akadémiai év elején *Kutatási akciótervet* készítenek, amely tartalmazza
 - az adott év kiemelt kutatási programjait (kutatási téma megnevezése, kutatási célok és témafelelősök, együttműködő szervezetek és személyek, határidő, valamint a kutatási eredmények felsorolása);
 - a külföldi együttműködésben folyó kutatási programokat;
 - tudományos rendezvények ismertetését és a
 - tervezett doktori védések, előadások, műhelyviták listáját.

A Kutatási akcióterveket az Egyetemi Tudományos Tanács véleményezi, és hagyja jóvá.

- Kutatási eredmények bemutatása és az akciótervek felülvizsgálata: az egyes szervezeti egységek minden évben konferencia keretében mutatják be az adott év során elért kutatási eredményeket, összegzik a kutatások során felmerülő nehézségeket, valamint összegyűjtik a tapasztalatokat, az új ötleteket.

Az Egyetem tudatában van annak, hogy a sikeres és hatékony kutatási tevékenység megvalósításához több nélkülözhetetlen tényező is szükséges, többek között ilyen feltétel az infrastruktúra megléte, a kutatás végzésére alkalmas személyek alkalmazása, a kutatással foglalkozók megfelelő anyagi és erkölcsi motivációs rendszerének kidolgozása, a szakmai/tudományos kiadványok megjelentetése vagy a hatékony együttműködési rendszer kiépítése és működtetése.

Az átfogó fejlesztési célok megfogalmazásánál mindenképp az infrastrukturális és szervezeti újítások kerülnek előtérbe, hiszen a sikeres kutatások rendszerének működtetéséhez mindkét feltétel nagy jelentőséggel bír.

Infrastrukturális fejlesztések szempontrendszere

A kutatáshoz nélkülözhetetlen infrastruktúra a karok, intézetek kutatási-, személyi-, laboratóriumi- és műhelyinfrastruktúrájában ölt testet. Elsőként ezen egységek állapotfelmérése és a lehetséges fejlesztések megállapítása szükséges, hiszen általános jelenség, hogy a kor színvonalának megfelelően felszerelt kutatólaborok kialakítása, saját bevételből történő korszerűsítése akadályokba ütközik. Az egyetemi infrastruktúra megújítása elsődlegesen pályázati úton, konzorciális együttműködésben valósítható meg.

Központi kutatási szervezeti egységek fejlesztésének szempontrendszere

A kutatások jellegéből adódóan elmondható, hogy azok elsősorban „alulról jövő”, karok szintjén megvalósuló kezdeményezések, viszont fontos tényező a központi kutatási egységek kiépítése és folyamatos fejlesztése.

Ezen a területen az Egyetem a következő feladatok találkozik:

- Meglévő kutatási szervezeti egységek (ETT, EDHT, ETDT, Tudományszervező Központ) zavartalan működésének biztosítása;
- Egyetemi Kutató Központ (EKK) kialakítása: olyan Központ létrehozása, amelynek munkájában a képzési/továbbképzési és kutatási rugalmasság kialakítása és alapfeltételeinek megteremtése mellett nemcsak válasz a stratégiai léptékű problémákra, hanem rövid távú és azonnali igények kielégítése is megjelenik. Az EKK a jelenleg működő Stratégiai és Védelmi Kutatóközpont utódintézményeként, immár a kibővült tudományterületek mentén végzi el a többszereplős kutatások koordinációját, a kutatások során elért eredmények megvitatása érdekében tudományos rendezvények szervezését, majd az eredmények közzétételét; a fenntartó tárcák döntés-előkészítő, döntéshozó tevékenységének szakértői támogatását, tudományos kapcsolattartást; közreműködést a szakirányú képzési feladatok ellátásában, valamint az egyetemi tananyagfejlesztéshez történő hozzájárulást.

2. Tudományos potenciál növelése

A minősített oktatói és kutatói utánpótlás biztosítása kitüntetett szerepet kap az NKE életében, hiszen a kiemelkedő tevékenységet folytató munkatársak az intézmény versenyképességének letéteményesei, munkájukkal növelik az Egyetem hírnevét.

Az információs és tudásalapú társadalom olyan egyetemi szakembereket kíván, akik:

- nyitottak a körülöttük zajló folyamatokra, készek és képesek az adott tudományágakban meghatározott minőségi követelményeknek megfelelni;
- felkészültek a megváltozott környezet által megkövetelt elméleti és gyakorlati ismeretek átadására, azok hazai viszonyokra történő adaptálására;
- nyitottak és képesek az együttműködésre más hazai és külföldi oktatási intézményekkel.

Az oktatói kar fejlesztését az integráció nyomán kialakult helyzet, a tervezett változtatások, valamint az egyéni igények és kényszerek együttesen határozzák meg.

Mindezek figyelembevételével az oktatói kar fejlesztése érdekében az Egyetem az alábbi feladatokat kívánja megoldani:

- oktatók karriermodelljének kidolgozása;
- a habilitált oktatók és az egyetemi tanárok számának növelése;
- az MTA doktora tudományos címmel rendelkezők számának növelése;
- a minősített oktatók, kutatók korfájának javítása;
- jelentős hazai és nemzetközi elismertséget szerzett oktatók, kutatók számarányának növelése;
- a minősített oktatók számának PhD-fokozatot szerző fiatalok bevonásával történő növelése;
- a minősített oktatók tekintetében a karok között fennálló különbségek csökkentése;
- a tehetséges hallgatók kiemelt figyelemmel kísérése az Egyetem tanszékei, oktatói, részéről a doktori képzés, majd az oktatói utánpótlás bázisának kialakításához;
- a nemzetközi szintű tájékozottság, aktivitás és versenyképesség iránti igény erősítése az Egyetem oktatói állománya részéről.

Az Egyetem az oktatói/kutatói kar fejlesztésében jelentős szerepet kíván biztosítani annak az intézményen belüli – a tudományos teljesítményen alapuló – ésszerű versenynek, amely ösztönzi az egyéni és az intézményi szakmai törekvések érvényesülését és megvalósulását. Ennek érdekében elsődleges szempont az oktatói pálya, illetve a tudományos kutatás vonzóvá tétele a tehetséges fiatal oktatók, kutatók körében, egyfajta oktatói/kutatói pályamodell kialakítása, amely tükrözi a megbecsülést és ösztönző elemeket tartalmaz.

Az oktatói kinevezések gyakorlatában érvényesíteni kell

- a minőségbiztosítási rendszer objektív mutatóit: hosszú távú célkitűzésként fontos szempont, hogy az oktatók karrierjébe meghatározó elemként épüljön be a minőségügyi követelmények teljesítésének eredményessége;
- a tudományos fokozatok megszerzésének módszertanát: a fokozat megszerzésére esélyes jelölt meghatározott időre szóló, munkavégzés alól történő mentesítése (munkaidő kedvezmény biztosítása), anyagi hozzájárulás a publikációs tevékenységhez, a hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételhez.

Oktatói, kutatói ösztönzési szempontrendszer

Az ösztönzés elsődleges küldetése, hogy a kiemelkedő képességűek alkotóerejüket az Egyetemen végzett oktatói és kutatói tudományos teljesítményük fenntartására, illetőleg fokozására fordíthassák, hozzájárulván ezzel az oktatás- és a kutatásfejlesztés színvonalának emeléséhez.

Az ösztönzési rendszer lehetséges elemei a következők:

- Csoportos kutatói ösztöndíj kialakítása (kutatócsoport): célja olyan alkotó kutatócsoportok létrejötte, amelyek fenntartói, valamint piaci igények által motivált hosszabb távon termékeny megjelenő egyetemi kutatásokat indítanak be. A csoportok működésére az egyetemi költségvetésben ösztöndíj-alap kerül elkülönítésre, az odaítélhető ösztöndíjak számáról és mértékéről az ETT javaslatára a Szenátus dönt;
- Projekt-alapú kutatói ösztöndíjrendszer kialakítása: az NKE főállású oktatói és kutatói projekt-javaslatokkal ösztöndíjpályázatot nyújthatnak be. A pályázat évente kerül meghirdetésre 1-2 éves időtartamra. A pályázatokat az ETT bírálja el, majd terjeszti a Szenátus elé. A projekt időtartamára az oktatók, kutatók ösztöndíjban részesülnek, amely a fizetésük 70%-át teszi ki, valamint a kutatást támogató beruházási és dologi kiadásra is igényelhetnek pályázati összeget az egyetemi költségvetésből;
- Publikációs tevékenység támogatása: az Egyetem a publikációs díj átvállalásával biztosítja az oktatók, kutatók tudományos eredményeinek magasán jegyzett, impakt faktorral rendelkező folyóiratokban történő megjelentetését;
- Kiemelkedő kutatási tevékenység elismerésére: Az év kutatói díja, Az év fiatal kutatói díja, Hallgatói publikációs díj alapítása, a díjak átadása a Magyar Tudomány Napja alkalmából minden év novemberében történik.

3. Tehetséggondozás és hallgatói utánpótlás

A tehetséggondozás, a kiemelkedő képességű hallgatók ösztönzése, támogatása és elismerése, valamint az oktatói és kutatói utánpótlás biztosítása a sikeres, jól működő felsőoktatási intézmény képét vetíti elénk. Ennek érdekében az Egyetemnek kiemelt figyelmet kell fordítania a tehetséggondozásra és utánpótlásképzésre, annak hatékony működtetésére.

Az NKE tehetséggondozása négy részterületen jelenik meg: a Tudományos Diákköri tevékenységben, a Doktori Iskolák működésében, a szakkollégiumok munkájában és a Sportos Egyetem kialakításában.

A hallgatók kutatómunkába történő bevonása a tudományos diákköri tevékenység és a doktorandusz-hallgatók képzése útján történik meg. A részterület elsődleges stratégiai célja az Egyetemen művelt diszciplínák súlyának megteremtése és megőrzése az OTDK-n belül, a tudományos diákkörök további építése és fejlesztése, szervezeti életük koordinálása, valamint a külföldi partnerekkel kiépített együttműködés és a közös pályázatok megvalósításának ösztönzése.

A tudományos diákköri tevékenység célkitűzései és feladatai:

- a kiemelkedő képességű hallgatók esetében teremtünk lehetőséget a különböző ösztöndíjak elnyerésére, külföldi részképzésben, mobilitási programokban történő részvételre;
- tudományos együttműködés kiszélesítése révén biztosítunk lehetőséget arra, hogy a legkiemelkedőbb eredményeket elérő hallgatók pályázatukat bemutathassák a külföldi társintézmények diákköri konferenciáin, ill. az Egyetem által kezdeményezett nemzetközi tudományos diákköri konferenciákon;
- átlagon felüli teljesítményt nyújtó hallgatók esetében lehetőséget biztosítunk a kutatott témakörökben való elmélyült munkára, ill. demonstrátorként az adott tanszék munkájába való bekapcsolódásra;
- elősegítjük a kiemelkedő hallgatók tudományos fejlődését, doktori képzésben történő részvételét: legkiemelkedőbb doktorandusz-hallgatók Egyetem berkeiben történő alkalmazása a magas kutatói elkötelezettség érdekében.

A szakkollégiumok tevékenysége szintén az utánpótlás biztosításának alappillére, mivel munkásságukkal lefedik az Egyetem tudományos területeit, és összegyűjtik ezen területek kiemelkedő képességű hallgatóit. Az Egyetem stratégiai célkitűzése a meglévő szakkollégiumok

- Biztonságpolitikai Szakkollégium (társadalomtudományok);
- Puskás Tivadar Szakkollégium (műszaki tudományok);
- Magyary Zoltán Szakkollégium (vezetés- és igazgatástudomány);
- Szent György Szakkollégium (rendészettudomány);

zavartalan működésének segítése és fejlesztése, amely elsősorban tehetséggondozást segítő pályázatok elnyerése útján valósul meg. A továbblépés elengedhetetlen feltétele a szakkollégiumok akkreditációja, melyhez az intézményi támogatás megkérdőjelezhetetlen.

A Sportos Egyetem képének kialakítása az egészségesen felnövekvő generáció szempontjából elsődleges. Az NKE olyan széleskörű sportolási lehetőségekkel rendelkezik, amely a kiemelkedő képességű sportolók tehetséggondozását szolgálja úgy, hogy a tömegsportra is kiemelt figyelmet fordít.

A tehetséggondozás és utánpótlásképzés finanszírozása elsősorban pályázati lehetőségek kiaknázásával valósul meg, viszont további lehetőséget nyújt a Nemzeti Közszolgálati Egyetemért Alapítvány létrehozása. Az Alapítvány összehangolt tevékenysége keretében küldetéseként a hátrányos helyzetű, kiemelkedő tanulmányi eredményű, kiváló sportolók, nemzetközi programokban résztvevő hallgatók támogatását, fiatal oktatók/kutatók patronálását tekinti. A szervezet működését pályázatokból, támogatásokból és 1%-os felajánlásokból biztosítja.

4. Tudományos eredmények hasznosítása

A kutatásfejlesztési eredmények akkor képviselnek igazi értéket, ha széles körben válnak ismertté, valamint a gyakorlatban is hasznosulnak. Ez az igény mind a készítő, mind a felhasználók részéről jelentkezik, kielégítése az egyetemi publikációs tevékenység és a szellemi tulajdon közrebecsátása által történik meg.

Publikációs tevékenység fejlesztésének szempontrendszere

- Egyetemi Kiadói Tanács működésének biztosítása: kiadványozási stratégia megalkotása, magas szintű szakmai szempontrendszer érvényesítése a tudományos tevékenység szabadságának szem előtt tartásával, publikációs tevékenység minőségi fejlesztése, meglévő és új periodikák gondozása, nemzetközi publikációs tevékenység fellendítése;
- Egyetemi tudományos periodikák rendszerének racionalizálása: meglévő tudományos periodikák rendszerének felülvizsgálata és állapotfelmérés elvégzése különös tekintettel a nyomtatott lapok hasznosulásának szempontjaira, fokozatos áttérés az elektronikus lapok használatára; a folyóiratok besorolási listájának elkészítése és azok impakt faktoros tényezőjének vizsgálata;
- Tananyagfejlesztés koordinálása: a karok tananyagkiadásainak összehangolása és közös, magas színvonalú tananyagfejlesztés megvalósítása egy elismert egyetemi kiadó keretében vagy más könyvkiadókkal (pl. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó) történő közös együttműködésben.

Szellemi tulajdon hasznosításának szempontrendszere

- Szellemijogkezelési szabályzat megalkotása: az Egyetemen születő tudományos eredmények hasznosításának rendezése, az egyetemi szellemi tulajdon védelmének szabályozása;
- Spin-off cég alapítása: az egyetemi innovációs tevékenységet kiszolgáló háttérszervezet létrehozása azért fontos szempont, mert megvalósul a kutatási eredmények értékesítése és hasznosulása, a pályázati tevékenység összpontosítása, a hatékony pályázatfigyelés rendszerének kialakítása, az egyetemi és a gazdasági szféra kapcsolódási pontjainak kiaknázása, és ezáltal a bevételi források növelése.

5. Kutatási együttműködések rendszere

Az előző pontokban rögzítettek megvalósításával együtt az Egyetemnek erősítenie kell a hazai és nemzetközi kutatási pályázatokban való részvételét. Ennek értelmében keresni kell a közös kutatás-fejlesztési lehetőségeket más hazai és külföldi felsőoktatási intézményekkel, szervezetekkel és gazdasági vállalkozásokkal, hiszen mindez lehetőséget teremt az interdiszciplináris és nemzetközi kutatások arányának növelésére is.

Az együttműködés az egyetem által művelt valamennyi tudományág és tudományszak keretében folyó kutatás és oktatás bármely szegmensében indokolt lehet, új távlatait pedig a hazai és nemzetközi projektekből, hálózatokban való részvétel jelenti.

Az NKE a hazai és nemzetközi tudományos együttműködés kiszélesítése révén megvalósítandó céljai:

- közös tudományos kutatások folytatása;
- tudományos publikálási lehetőségek biztosítása az Egyetem polgárai részére, tudományos kiadványok cseréje nyilvános felhasználás céljából;
- közös K+F pályázatok készítése és benyújtása;
- közös tudományos konferenciák szervezése, illetve az érintett szakértők részvételének biztosítása egymás tudományos rendezvényein;
- a doktori képzésben résztvevő hallgatók konzultációs lehetőségének biztosítása/támogatása;
- a kiemelkedő eredményeket elérő hallgatók TDK pályázatának bemutatása külföldi társintézmények diákköri konferenciáin;
- oktatók, kutatók és hallgatók nemzetközi csereprogram-rendszerének kiépítése és működtetése.